

EKOLOGIK BARQARORLIK MODANING FUNKSIYASI SIFATIDA

Isamova Shahnoza

Toshkent To'qimachilik va Yengil sanoat instituti. Yengil sanoat texnologiyalari va dizayn fakulteti 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Men ushbu ilmiy maqolamni yengil sanoat va tekstil mahsulotlaridan inson salomatligiga zarar yetkazmaslik, paxtadan unumli va oqilona foydalanish, hayvonlar huquqlarini himoyalash va jun-mex mahsulotlarini tabiiy sintetiklashtirish mavzulariga bag'ishlayman..

Kalit so'zlar: To'qimachilik, ekologiya, mato, ekologik kiyim, barqaror moda, axloqiy moda.

To'qimachilik sohasida to'qimachilik va tayyor kiyim-kechak ishlab chiqaruvchi kompaniyalar ishlab chiqarish faoliyatining har bir bosqichida atrof-muhitning tanazzulini minimallashtirish maqsadida o'z mahsulotlarining butun hayot siklini boshidan ko'rib chiqishga da'vat etadi. Masalan, ular bo'yoq tanlashga alohida e'tibor berishlari va bo'yoq moddalari tarkibida formaldegid kamligi, pestitsidlar va og'ir metallarning yo'qligini ta'minlashlari kerak. To'qimachilik va tayyor kiyimdagi ushbu ekologik talablarning asosiy sababi inson salomatligi va tabiatini muhofaza qilishdir.

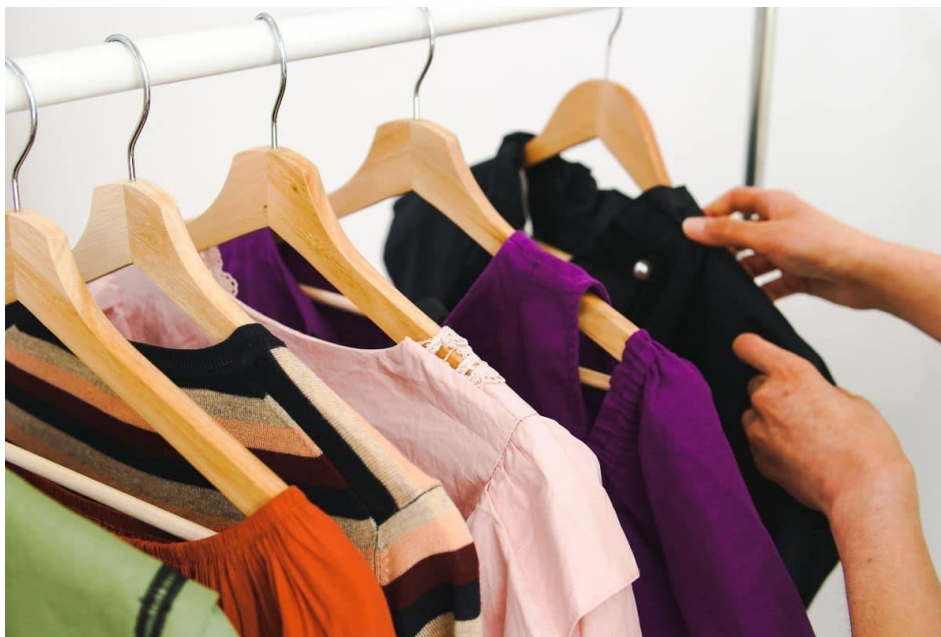
Inson terisida ko'plab kasalliklarning rivojlanishiga to'sqinlik qiladigan yengil kislotali qoplama mavjud. Shu nuqtai nazardan, pH qiymati 7 va undan past bo'lgan to'qimachilik mahsulotlari teriga mos keladi va bu ekologik kiyimda muhimdir.

Mato ishlab chiqarishning yakuniy jarayonida kichraytirishni oldini olish va ajinlarga chidamli va silliq pardozi berish uchun tarkibida formaldegid bo'lgan sun'iy qatronlar qo'llaniladi. Biroq, formaldegid kuchli tirnash xususiyati ta'siriga ega va inson salomatligiga zararli. Formaldegid allergiyaning muhim sabablaridan biri va muhim kanserogen moddadir. Formaldegid darajasi ekologik kiyimda nazorat ostida bo'lishi kerak.

Mato bo'yoqlarining muhim tarkibiy qismi og'ir metallardir. Og'ir metallarni tabiiy tolalardan ham topish mumkin. Ushbu metallar inson tanasiga singib ketganda sog'liq uchun xavf tug'diradi. Bu holat ayniqsa bolalar uchun juda xavflidir.

To'qimachilik sanoatida ekologik kiyimlarni ishlab chiqarishda yana ko'plab parametrlarni hisobga olish kerak. Masalan, pentaxlorofenol (PCP) va tetraxlorofenol (TCP), azot bo'yoq moddalarida, xlorli organik tashuvchilarda, ozonni emiruvchi kimyoviy moddalarda qaytaruvchi sifatida ajratilishi mumkin bo'lgan azot. quruq tozalash, parlatgichlar, yumshatuvchi moddalar, olovni ushlab turuvchi moddalar, biosidlar, allergen bo'yoqlar, kanserogen bo'yoqlar, ftalat va qadoqlash materiallari.

Tashkilotimiz ekologik mahsulotlar doirasida ekologik kiyimlarni sinovdan o'tkazish bo'yicha xizmatlarni ham taqdim etadi. Ushbu sinovlar natijasida korxonalar yanada sifatli, samarali va yuqori ko'rsatkichlarni ishlab chiqaradi va inson salomatligini muhofaza qilish va kelajak avlodlar uchun yashash uchun qulay muhit qoldirish bo'yicha o'z vazifalarini bajaradilar.

Ekologik kiyim, shuningdek, barqaror moda yoki barqaror kiyim sifatida ham tanilgan, atrof-muhit va ijtimoiy farovonlikka salbiy ta'sirlarni kamaytirishga qaratilgan holda ishlab chiqilgan va ishlab chiqarilgan kiyim turi. An'anaviy kiyimlardan farqli o'laroq, ekologik kiyim kiyimning dizayni va ishlab chiqarilishidan tortib to foydalanish va oxir-oqibat utilitatsiya qilishgacha bo'lgan butun hayot aylanishi bilan bog'liq.

Ushbu maqolada biz sizga ekologik kiyimning asosiy jihatlari, uning materiallari va atrof-muhitni muhofaza qilishning ahamiyati haqida gapirib beramiz.

Ekologik kiyimning asosiy jihatlari biri bu materiallarni ehtiyotkorlik bilan tanlashdir. Polyester kabi neftdan olingan sintetik tolalarni ishlatish o'rniga, **Organik paxta, zig'ir, kanop yoki jun kabi tabiiy va qayta tiklanadigan tolalar ustuvor hisoblanadi.** Ushbu materiallar ishlab chiqarish jarayonida atrof-muhitga kamroq ta'sir qiladi va ko'p hollarda biologik parchalanadi, ya'ni ular endi ishlatilmagandan keyin osonroq parchalanadi.

Materiallardan tashqari, ekologik kiyim ham uni ishlab chiqarish bilan shug'ullanuvchilarning mehnat va ijtimoiy sharoitlarini yaxshilashga qaratilgan. Bu adolatli ish haqini ta'minlash, xavfsiz mehnat muhitini ta'minlashni anglatadi. Ko'pgina barqaror moda brendlari mahalliy jamoalar bilan hamkorlikda ishlaydi, **barqaror iqtisodiy rivojlanishga ko'maklashish va hunarmandchilik an'analarini hurmat qilish.**

Barqaror modaning yana bir muhim jihati bu chiqindilarni kamaytirishdir. Chidamli, eskirmaydigan va sifatli, tez eskirmaydigan kiyimlar dizayni targ'ib qilinmoqda. Bundan tashqari, kiyim-kechaklarni ta'mirlash va qayta ishlash rag'batlantiriladi, bu esa uning chiqindixonaga tushib qolishi va atrof-muhitning ifloslanishiga hissa qo'shishining oldini oladi.

Ekologik toza kiyimlar turli xil materiallardan foydalanadi **Ular an'anaviy materiallarga nisbatan ko'proq ekologik toza hisoblanadi.** Ekologik toza kiyimlarni ishlab chiqarishda ishlatiladigan asosiy materiallarga organik paxta, zig'ir, kanop va jun kiradi.

Organik paxta tuproq va uning atrofidagi ekotizimlarga zarar etkazuvchi sintetik pestitsidlar va kimyoviy o'g'itlardan foydalanmasdan yetishtiriladi. Bu fermerlar va mahalliy aholining zaharli moddalarga ta'sirini kamaytiradi va suv va tuproqning ifloslanishini kamaytiradi. Bundan tashqari, organik paxta kiyim kiyganlarning salomatligi uchun ham foydalidir, chunki tolalarda kimyoviy qoldiqlar qolmaydi.

Zig'ir - ekologik toza kiyimda ishlatiladigan boshqa material bo'lib, zig'ir o'simligidan olinadi. Bu tabiiy tolaning o'sishi uchun boshqa tolalarga qaraganda kamroq suv va pestitsidlar kerak bo'ladi. Bundan tashqari, zig'ir o'simliklari tabiiy resurslarning kamayishiga kamroq ta'sir qiladi, chunki ular tez o'sishi mumkin va tolni olish jarayonida o'simlikning hech bir qismi isrof qilinmaydi.

Kenevir - kanop o'simligidan olingan kuchli tabiiy tola. Uni yetishtirish pestitsidlar yoki o'g'itlardan intensiv foydalanishni talab qilmaydi va tez o'sadigan o'simlik bo'lgani uchun u tuproq resurslarini kamaytirmaydi. Kenevir shuningdek, yuqori chidamlilikka ega va har xil turdagi kiyimlarni ishlab chiqarishda juda ko'p qirrali.

Jun, ayniqsa barqaror va hayvonlar farovonligini hurmat qiladigan manbalardan, shuningdek, organik kiyimda ham qo'llaniladi. Jun biologik parchalanadigan va qayta tiklanadigan manba hisoblanadi va uni ishlab chiqarish qishloq jamoalari uchun iqtisodiy va ekologik foyda keltirishi mumkin. Bundan tashqari, jun issiqlik va izolyatsion xususiyatlarga ega bo'lib, qishda issiq va yozda salqin bo'lishga yordam beradi, shuning uchun tana haroratini tartibga solish uchun qo'shimcha energiya sarflashni kamaytiradi.

Ekologik kiyimda ishlatiladigan bu materiallar atrof-muhitga bir necha jihatdan yordam beradi. Birinchidan, ularni yetishtirish yoki ishlab chiqarish sintetik materiallarga nisbatan kamroq tabiiy resurslar, masalan, suv va energiya talab qiladi. Bundan tashqari, **uning ishlab chiqarilishi zaharli kimyoviy moddalardan foydalanmaslik orqali suv va tuproqning kamroq ifloslanishiga olib keladi.** Ular, shuningdek, yanada barqaror va biologik xilma-xillikka mos qishloq xo'jaligi amaliyotlarini targ'ib qiladi.

Maqsad ekologik moda tomonidan amalga oshiriladi

Barqaror modaning ekologik majburiyatlari aniq bo'lsa-da, xavfli bo'lmagan chiqindilar va boshqa tabiiy resurslardan foydalanish orqali siz bilmagan yana ko'p narsalar mavjud:

- Kiyimlarni ommaviy ishlab chiqarishda shaffoflik va etika.
- To'qimachilik sanoatida ishchilarning mehnat sharoitlarini yaxshilash.
- Etnik hurmatni rag'batlantirish.
- To'qimachilik sanoati biznes modelini o'zgartiring.

Iqtisodiy nuqtai nazardan, **Moda sanoati eng muhim sohalardan biridir**. Biroq, bu ifloslanishning ikkinchi yirik manbai bo'lib, barqaror modaning ahamiyatini tushunishingizga yordam berish uchun siz bilishingiz kerak bo'lgan ba'zi faktlarni baham ko'ramiz:

- Bir yil ichida butun dunyo bo'ylab 80 milliard dona kiyim-kechak sotib olinadi.
- Hozirda to'qimachilik sanoatida 75 million kishi mehnat qilmoqda
- **Dunyoda har yili kiyim tikish uchun 70 million tonna mato ishlatiladi.**
- Daryo suvining ifloslanishining 10% to'qimachilik sanoatiga to'g'ri keladi.
- 7 - odamlar kiyimni tashlab yuborishdan oldin kiyishning taxminiy soni.

Organik kiyimni qanday sotib olish mumkin

Hozirda faqat organik kiyimlarni sotadigan jismoniy yoki onlayn do'konlar mavjud. Internetda bu ma'lumotlarning katta miqdori mavjud va siz uni bir marta bosish bilan olishingiz mumkin. Ijtimoiy tarmoqlarda siz ekologik materiallardan tayyorlangan kiyimlarni sotadigan mustaqil brendlarni ham topishingiz mumkin. Boshqa tomondan, mahalliy va kichik biznesdan sotib olish ham tavsiya etiladi. Eng kichik do'konlar **ular kamroq ifloslantiruvchi, chunki ular qisqaroq tarqalish diapazoniga ega**, shuning uchun ular transmilliy korporatsiyalar kabi ko'p chiqindi hosil qilmaydi.

Ba'zi tezkor moda brendlari o'z kataloglariga ekologik kiyimlarni kiritmoqda. Ular odatda kiyim ishlab chiqarilgan materialga tegishli teglar bilan ajralib turadi. Ko'pincha ular organik paxta, zig'ir yoki boshqa qayta ishlangan materiallardan tayyorlanadi.

To'qimachilikning ekologik toza yoki yo'qligini tekshirishning yana bir usuli - qadoqlarga qarash. Agar u haddan tashqari qadoqlangan yoki plastmassadan tayyorlangan bo'lsa, u barqaror emas. Buning o'rniga, **mahsulot qadoqlash karton yoki boshqa qayta ishlangan materiallardan tayyorlanganligiga ishonch hosil qiling.**

Moda sanoati atrof-muhitni eng ko'p ifloslantiruvchi sohalar qatoriga kiradi. Borgan sari odamlar buni tushunib, atrof-muhitga kamroq zarar etkazadigan kiyimlarni tanlashga harakat qilmoqdalar.

Ekologik brendni nima deb atash mumkin? Moda gigantlaridan qayta ishlangan plastmassadan tayyorlangan kiyimlarni sotib olish kerakmi? Va xarid qilishda umuman nimaga e'tibor berishingiz mumkin?

"Bunday narsalar" moda va ekologiya bo'yicha mutaxassislar bilan birgalikda ushbu va boshqa bahsli savollarga javob izladi.

Kiyimning nimasi yomon?

Dunyo muammolari muhokama qilinadigan Jahon Iqtisodiy Forumi nodavlat tashkiloti kiyim-kechak ishlab chiqarishning atrof-muhitga qanday zarar yetkazishi haqida bir qancha faktlarni taqdim etadi.

- Moda sanoati dunyoda suvning ikkinchi yirik iste'molchisi hisoblanadi. Umuman olganda, u global sanoat suvining ifloslanishining 20% gacha to'g'ri keladi.

- Har yili kiyimlarni yuvishda okeanga 500 ming tonna mikrofiber kiradi, bu 50 milliard plastik butilkaga teng.

- To'qimachilik mahsulotlarining 85 foizi har yili chiqindixonaga tashlanadi. 2014-yilda odamlar 2000-yilga qaraganda 60 foizga ko'proq kiyim sotib olishdi, biroq ularni ikki baravar uzoqroq saqlashdi.

- Hozirgi kunda dunyodagi ekologik vaziyat shu qadar jiddiyki, moda sanoati uchun eng yaxshi yechim barcha ishlab chiqarishni to'xtatish bo'ladi, deydi jurnalist Olga Jonston-Antonova, barqaror va aylana moda va uslublar bo'yicha maslahatchi o'qituvchi. Iste'molchilar moda sanoati uchun "shoshilinch tahdid" haqida uyg'onish vaqti keldi, deydi u.

- "Men radikallashishni xohlamayman va biz: "Hammamiz yopilsin, ketaylik", deb ayta olmaymiz, lekin nazariy jihatdan bularning barchasi [sanoatning tabiatga ta'siri] juda muhim, - deydi Olga. "Agar bu haqda hech kim gapirmasa ham, bu tendentsiya bo'lmasa ham, bu kelajak modasi, bizning kiyimlarimiz va to'qimachilik mahsulotlari mavjudligi uchun zarurat va yagona yo'l bo'lib qoladi."

- Qanday kiyim tanlash kerak?

- Ba'zi brendlar o'zlarini yoki o'z liniyalarini ekologik jihatdan qulay deb ko'rsatishadi, lekin bu har doim ham ular haqiqatan ham atrof-muhitga zarar etkazmaydi degani emas. Jurnalist, ekobloger va "Shkaf ichkaridan" kitobi muallifi Anastasiya Prikazchikova "Bunday ishlar" qatoriga kompaniyalarni ekologik toza, axloqiy va barqaror deb atash mumkin bo'lgan mezonlarni sanab o'tdi.

- Barqaror moda

- Gazlamalarni bo'yash va pardozlash chuchuk suvni ifloslantiruvchi moddalar bo'yicha qishloq xo'jaligidan keyin ikkinchi o'rinda turadi.

- Ekologik toza moda kompaniyaning an'anaviy matolarga qaraganda atrof-muhitga kamroq zarar keltiradigan materiallardan foydalanishini o'z ichiga oladi. Masalan, organik paxta, qayta ishlangan polyester yoki qayta ishlangan paxta. Bundan tashqari, ishlab chiqaruvchi ishlab chiqarishning o'zi ekologik izini kamaytirishga harakat qiladi va tabiiyki, o'z xodimlarining farovonligi haqida qayg'uradi.

Ekologik toza matolarni uchta shartli guruhga bo'lish mumkin:

- organik dehqonchilik usullaridan foydalangan holda yetishtirilgan tabiiy xom ashyodan tayyorlangan organik matolar: paxta, zig'ir, jun, kaşmir, ipak;

- oson tiklanadigan ekinlardan matolar: kanop, bambuk, qichitqi o'ti, makkajo'xori, banan, jut, soya, suv o'tlari;

- qayta ishlangan materiallardan matolar: qayta ishlangan plastik butilkalardan polyester.

Ko'proq gigant korporatsiyalar o'z ishlab chiqarishiga eko-matolarni kiritmoqda. Misol uchun, H&M kamida 50% ekologik toza materiallardan tayyorlangan kiyimlarni o'z ichiga olgan Conscious ("ongli") deb nomlangan to'plamni chiqardi.

Zara organik paxta va qayta ishlangan poliesterdan tayyorlangan Join Life yorlig'iga ega barqaror kiyim ishlab chiqaradi. Levi's jinslar kolleksiyasining bir qismi suvsiz texnologiyadan foydalangan holda ishlab chiqarilgan, ya'ni ishlab chiqarishga odatdagidan kamroq suv sarflangan. Nike Grind kolleksiyasi qayta ishlangan sport poyabzali va sanoat chiqindilaridan tayyorlangan.

Prikazchikova odatda korporatsiyalarning ekologik tashabbuslarini ma'qullaydi: "Bundan tashqari, bitta organik futbolka - bu oddiy paxtadan qilingan bitta futbolka." Biroq, u brendlarni tomosha qilishga va ularning butun biznes jarayonlarini o'zgartirishni talab qilishga chaqiradi. "Agar korporatsiyalarda kiyim-kechaklarning 1 foizi eko-matodan, qolgan 99 foizi esa noma'lum sifatdagi oddiy iste'mol tovarlari bo'lsa, unda hech qanday yaxshi narsa yo'q", - deydi u. "Brendlar bir martalik, past sifatli mahsulotlarni ommaviy ishlab chiqarishdan asta-sekin voz kechib, barqaror rivojlanish sari harakat qilishlari kerak."

O'zbekistonda ekologik toza materiallar mavjudligi bilan bog'liq muammolar mavjud, deydi Anastasiya. Birinchidan, mamlakatda qayta ishlangan materiallardan to'qimachilik ishlab chiqarilmaydi. Ba'zi dizaynerlar kiyim-kechak va aksessuarlar yaratish uchun qayta tiklangan toladan foydalanishga harakat qilmoqdalar, ammo hozircha, texnolog ta'kidlaganidek, ommaviy ishlab chiqarish haqida gapirishga hali erta.

Qayta ishlangan yoki organik to'qimachilikdan buyumlar yasamoqchi bo'lgan brendlar materiallarni chet eldan olishlari kerak, bu esa mahsulotning uglerod izini oshiradi - bu ham atrof-muhitga zarar keltiradi.

Axloqiy moda

"Axloqiy moda hayvonlarni ekspluatatsiya qilish va o'ldirishdan bosh tortishni anglatadi, ya'ni tabiiy teri va tabiiy mo'yna taqiqlanadi", deb tushuntiradi Prikazchikova.

Axloqiy moda hayvonlardan olingan materiallardan butunlay voz kechishni anglatadi. Shu bilan birga, Anastasiyaning so'zlariga ko'ra, tabiiy xom ashyoni ishlatadigan va hali ham axloqiy deb hisoblanishi mumkin bo'lgan brendlar mavjud. Misol uchun, agar ular "hayvonlarga ma'lum bir tarzda g'amxo'rlik qilinadigan va olib tashlash jarayonida qiynoqqa solinmaydigan sertifikatlangan axloqiy fermalardan olingan jun" dan foydalansalar.

Hayvonlar huquqlari uchun kurashuvchi PETA jun, mo'yna va teri ishlab chiqarish iqlim o'zgarishi, cho'llanish va suvning ifloslanishiga ta'sir qilishini ta'kidladi. Bundan tashqari, bunday kiyimlarni ishlab chiqarish millionlab hayvonlarning azoblanishi va o'limiga sabab bo'ladi. PETA mo'yna, teri yoki jundan foydalanishdan bosh tortgan kompaniya va brendlar misollarini keltiradi: Gucci, Maykl Kors, Versace, Ralf Lauren, Calvin Klein, Tommy Hilfiger, Stella Makkartni, Gap Inc. va Enn Teylor.

Ko'pincha arzon kiyimlarni olish uchun gigant kompaniyalar rivojlanayotgan mamlakatlardagi mahalliy fabrikalarning xizmatlaridan foydalanadilar: Xitoy, Vetnam, Myanma va Bangladesh, ular ter do'konlari printsipi asosida qurilgan. Odamlarga kam maosh to'lanadi, ular kun bo'yi yomon sharoitda ishlaydilar, egalari esa zavodlarning holatini amalda kuzatmaydilar.

2013-yilda Bangladeshda tikuv fabrikalari joylashgan Rana Plaza binosi qulab, mingdan ortiq odam halok bo'lgan va 2,5 mingga yaqin kishi jarohatlangan edi. . 2012-yilning o'sha kuni Pokistonning turli hududlarida ikkita tikuvchilik fabrikasida yong'in sodir bo'lgan edi. 289 kishi halok bo'ldi, 600 dan ortiq kishi og'ir tan jarohati oldi. 2012-yilda Bangladeshdagi tikuvchilik fabrikasida yong'in sodir bo'lib, 117 kishi halok bo'ldi, 200 dan ortiq kishi jarohatlandi.

Endryu Morganning "Modaning haqiqiy narxi" va Misha I. Peledning "Moviy Xitoy" hujjatli filmlarida og'ir mehnat sharoitlari batafsil tasvirlangan.

Barqaror moda

Barqaror moda bizning iste'mol qilish uslubimizni o'zgartiradi: u atrof-muhitga eng kam ta'sir ko'rsatadigan narsalarning hayot aylanishini uzaytirishga qaratilgan.

Brendni bir necha tamoyillarga amal qilgan holda barqaror deb atash mumkin:

- toza muhit: brend atrof-muhitga yetkazilgan zararni minimallashtiradigan amaliyot va materiallardan foydalanadi;
- sog'lom iqtisodiyot: brend soliq to'laydi, mahalliy iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlaydi;
- odamlarning farovonligi: munosib mehnat sharoitlari va ish haqi, gender tengligi, to'liq shaffoflik. "Bu ko'pchilik brendlarda etishmayotgan narsa", deya qo'shimcha qilish mumkin.

Ishonchimiz komilki, barcha kompaniyalar barqarorlikka intilishlari kerak, garchi "bu darhol erishib bo'lmaydi". O'zbekistonda siz, masalan, organik paxtadan futbolkalar yasashni boshlagan brendlarni topishingiz mumkin",. — Asosan, ularni ekobrend deyish mumkin. Ammo agar bu brend barqaror deb nomlanmoqchi bo'lsa-yu, lekin iste'molchilar ishlab chiqarish qayerda joylashganligi va odamlar qanday sharoitda ishlayotganini bilmasa,

unda bunga haqli bo'lmaydi. Brend barqaror bo'lishni istasa, iloji boricha shaffof bo'lishi kerak".

Brendni axloqiy materiallardan kiyim ishlab chiqarmasa ham barqaror deb hisoblash mumkin.

Hayvonlar huquqlarini himoya qilish boshqarmasi bosh kotibi Anastasiya Finlyandiya mebel fabrikalarining teri qoldiqlaridan sumkalar tikuvchi Lovia brendini, elk terisi va qizil ikra terisini misol qilib keltirdi. "Ular boshqa ishlab chiqaruvchilarning qoldiqlarini olib, chiqindilarni kamaytirishga ixtisoslashgan", deb tushuntiradi u.

Kiyim sotib olayotganda nima qilishimiz mumkin?

Eng muhim rolni narsalardan foydalanish o'ynaydi. Buni faqat "eko" bo'lgani uchun sotib olmaslik kerak. "Odamlar eko-moda, eko-brendlar haqida aqldan ozishni boshlaydilar va o'z shkaflarini qayta ishlangan materialdan tayyorlangan organik futbolbalar va ko'ylaklar bilan to'ldirishadi", - misollar keltiradi Anastasiya. Bu xatti-harakatning mas'uliyatli iste'mol bilan aloqasi yo'q.

U sizga juda yoqadigan, lekin ekologik toza materiallardan tayyorlanmagan, ikkinchisi axloqiy jihatdan ishlab chiqarilgan, ammo sizga to'liq yoqmaydigan narsalarni tanlashda birinchisini tanlashingiz kerakligiga amin. Menimcha, siz o'zingizga haqiqatan ham mos keladigan, sizga yoqadigan, oddiy paxtadan yoki organikdan bo'lishidan qat'i nazar, ajralishni xohlamaydigan narsani tanlashingiz kerak.

O'rtacha odamning garderobida hamma narsa yetarli ekanligiga aminmiz: Siz o'zingizning shkafingizdagi narsalardan umr bo'yi davom etadigan juda ko'p yangi kombinatsiyalarni yaratishingiz mumkin. Shuning uchun, eng yaxshisi allaqachon mavjud bo'lgan narsadir.

Biror kishi garderobidan maksimal darajada foydalansa, u ikkinchi qo'l do'konida yoki mahalliy do'konlardan biror narsa sotib olishi mumkin.

Faqat o'z uslubingizni ishlab chiqish orqali siz kiyim-kechaklarni ommaviy iste'mol qilishdan qutulishingiz mumkin, mashxur dizayner Iv Sant Lauren aytganidek: "Agar sizda uslub bo'lsa, demak, siz boshqalar kabi iste'mol tovarlarini ta'qib qilmaysiz. Natija shu: keyin bizga ommaviy bozor kerak bo'lmaydi."

Hozirgi ekomarketologlarning fikricha, mahalliy brendlar ongli iste'molni rag'batlantiradi.

"Biror narsaning qadri degan narsa bor. Biz ular bilan osongina ajralib turamiz: agar futbolkada kichik bir teshik bo'lsa, biz uni darhol tashlaymiz. Kichik mahalliy brendlar esa individual naqshlar bo'yicha yuqori sifatli buyumlar ishlab chiqaradi. Shuning uchun ular qimmatga tushadi va ularni tashlab yuborish unchalik oson emas". Bu barcha mahalliy brendlarga taalluqli bo'lmasligi mumkin, lekin ko'pchilikka, deya qayd etadilar.